

Tweehonderd jaar
Koninklijke
Nederlandse
Akademie van
Wetenschappen

Magie van wetenschap

LODEWIJK NAPOLEON, door de

8 MEI 1808 - 8 MEI 2008

Tweehonderd jaar Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen

Op 8 mei 2008 is het tweehonderd jaar geleden dat koning Lodewijk Napoleon het Koninklijk Instituut van Wetenschappen, Letterkunde en Schone Kunsten oprichtte, de voorloper van de huidige Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen. De KNAW maakt van 2008 daarom een bruisend

feestjaar met een verscheidenheid aan evenementen, zowel voor leden en andere wetenschappers als voor scholieren en het brede publiek. Overkoepelend thema is 'Magie van wetenschap'. In de woorden van prof. dr. Frits van Oostrom, president van de Akademie: "Graag willen wij de fascinatie, de enorme uitdaging en het avontuur van wetenschap voor iedereen zichtbaar maken."

De keuze voor het thema *Magie van wetenschap* was snel gemaakt, zegt Akademie-president Frits van Oostrom: "We hadden twee keuzes: het product of het proces. Bij het product zou het gaan over de vele zegeningen die de wetenschap ons heeft gebracht. Maar uiteindelijk hadden we toch een grote voorkeur om het proces te belichten. Je hoort daar namelijk veel minder over, terwijl er heel veel over te vertellen is. De resultaten van wetenschappelijk onderzoek verschillen enorm, maar de manier van werken is verwant. Wetenschap heeft te maken met fascinatie, soms zelfs met pure passie en is altijd een avontuur. Door het proces centraal te zetten kruijen we dicht op de huid van de onderzoeker, zodat wetenschap een persoonlijk gezicht krijgt."

Aantrekkingskracht

Van Oostrom ziet de titel *Magie van wetenschap* ook als een speelse verwijzing: "Aan de ene kant zal wetenschap magie vaak ontcrachten. Onderzoek kan bijvoorbeeld aantonen dat het niet zo is dat het gaat regenen omdat we met zijn allen gaan dansen. In die zin heeft de wetenschap de wereld een beetje van haar magie ontdaan. Aan de andere kant gaat er van wetenschap zelf zeker een soort betovering uit. Wetenschap is de sleutel naar begrip van de wereld om ons heen en levert talloze verbazingwekkende resultaten en magische momenten op."

Enthousiasme

KNAW 200 ontrolt zich in 2008 met tal van evenementen, verspreid over het hele jaar. "De grote diversiteit aan evenementen is een weerspiegeling van de diversiteit van wetenschap", zegt Van Oostrom. "Spreiding over het jaar heeft als voordeel dat je activiteiten kunt inplannen op het meest geschikte moment en zo de aandacht voor tweehonderd jaar KNAW vasthoudt. De uitstraling van dit jubileumfeest past perfect in het streven van de Akademie om bij een groot publiek meer begrip en enthousiasme voor wetenschap te bewerkstelligen."

Magie van wetenschap

Hoogtepunten

Het jubileumjaar kent verschillende hoogtepunten, te beginnen met 8 mei 2008, de tweehonderdste stichtingsdag van de Akademie. Die dag is er onder meer een speciaal jubliecumprogramma in de Beurs van Berlage en een feestelijke ontvangst voor Akademieleden in de Nieuwe Kerk. Het meest onverwachte spektakel vindt plaats in de Rotterdamse Kuip, waar in samenwerking met het eveneens jubilerende Feyenoord een massa-experiment zal worden uitgevoerd. Maar er is meer, veel meer! In deze lustrum-brochure krijgt u een voorproefje van de vele ingrediënten waaruit het feestmenu van KNAW 200 is samengesteld.

Dat de Koninklijke Akademie in 2008 jubileert, zal tot in het straatbeeld zichtbaar zijn. Het hele jaar lang zal de gevel van het Trippenhuis aan de Kloveniersburgwal 29 gesierd worden door een majestueuze, gouden lauwerkrans, ontworpen door kunstenaar Anne Jaap de Rapper. Kortom, de KNAW in 2008: dat is in alle opzichten 'Magie van wetenschap'!

Wat is de Akademie?

Van oorsprong is de Akademie een wetenschappelijk genootschap van eminente wetenschapsbeoefenaars. De Akademieleden worden gekozen op grond van hun wetenschappelijke prestaties en benoemd voor het leven. Bijzonder is dat de Akademie alle vakgebieden bestrijkt, van mineralogie tot metafysica en van archeologie tot zoölogie.

Behalve een geleerd genootschap is de KNAW een koepelorganisatie voor wetenschappelijke onderzoeksinstituten, zoals het Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie en het Nederlands Instituut voor Ecologie. Op dit moment biedt de Akademie onderdak aan zeventien wetenschappelijke instituten. Vooral zij maken de KNAW tot een grote organisatie, waar zo'n 1300 mensen werken en met een jaarbudget van 130 miljoen euro.

Een andere belangrijke taak van de KNAW is advisering van de regering en de wetenschappelijke wereld. Hiervoor kan de Akademie een beroep doen op een scala aan adviesraden en commissies. Een vierde taak van de Akademie is de bevordering van internationale samenwerking. Veelal in samenwerking met andere academies in de wereld – in totaal circa honderd – speelt de KNAW een coördinerende rol bij de uitwisseling van onderzoekers, neemt zij deel aan meningsvorming over actuele wetenschappelijke kwesties (zoals klimaat, voeding, vrouwen in de wetenschap) en draagt zij bij aan *capacity building* in ontwikkelingslanden.

Als forum, geweten en stem van de wetenschap bevordert de KNAW de kwaliteit en de belangen van de wetenschap en zet zij zich in voor een optimale bijdrage van de Nederlandse wetenschap aan de culturele, sociale en economische ontwikkeling van de samenleving.

Een jaar lang feest

Het feestjaar 'KNAW 200, Magie van wetenschap' werd op 5 november 2007 officieel gelanceerd op de 8e Avond van Wetenschap en Maatschappij in de Ridderzaal te Den Haag. Het hele jaar 2008 zal een parade van lezingen en symposia, evenementen en experimenten voorbij trekken. Dikwijls zal het fraaie Trippenhuis het middelpunt van de feestelijkheden zijn, maar alle provincies zullen wel iets van de tweehonderdjarige Akademie merken.

Het KNAW-jubileum heeft iedereen iets te bieden: Akademieleden en andere wetenschappers, medewerkers en relaties, geïnteresseerd publiek, scholieren en studenten.

DE KNAW IN JAARTALLEN

- 1808** Oprichting van het Koninklijk Instituut van Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten door Lodewijk Napoleon, naar het voorbeeld van het Institut de France. Leden zijn wetenschappers, maar ook kunstenaars.
- 1812** Het Instituut wordt volledig gehuisvest in het Trippenhuis.
- 1816** Na het herstel van de onafhankelijkheid blijft het Instituut bestaan.
- 1851** Opheffing van het Instituut en oprichting van een Koninklijke Akademie van Wetenschappen.
- 1938** Naam verandert in Koninklijke Nederlandse Akademie van Wetenschappen.

CHARLES HOWARD HODGES / LODEWIJK NAPOLEON BONAPARTE [1809]

De koning en de Akademie

Lodewijk Napoleon – hier in 1806 als koning geïnstalleerd – miste in Nederland een nationaal orgaan dat hem en de regering kon adviseren over de wetenschap. Hij richtte daarom een Koninklijk Instituut van Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten op, en vroeg geleerden en kunstenaars als Martinus van Marum, Johannes Kinker en Willem Bilderdijk om er lid van te worden. Net als het Institut de France had het Instituut vier 'klassen', vergelijkbaar met de Franse académies. Het Instituut zou tot 1851 bestaan, en werd toen omgevormd tot Akademie van Wetenschappen.

Magie van wetenschap

Jubileumlogo

Voor het KNAW jubileumjaar heeft ontwerper Kok Korpershoek een speciaal jubileumlogo ontworpen, dat net als het bekende, 'groene logo' gebaseerd is op het Trippenhuis. In het gewone logo zijn de ramen donker en het gebouw lichter, maar in deze feesteditie is dat juist omgekeerd. Frits van Oostrom: "Die ingreep maakt het beeld uitnodigender, het lijkt alsof er licht uit het gebouw straalt. Bovendien kijk je door de ramen naar binnen, in goed Nederlandse traditie." Op het in goudkleur afgebeelde Trippenhuis prijkt verder de lauwerkrans, zoals die in 2008 aan de gevel te zien zal zijn. Het logo is uiteraard voorzien van het jubileumthema 'Magie van wetenschap'.

Feestelijke Dies Natalis

Het hoogtepunt van het KNAW-jubileumjaar valt op 8 mei 2008, precies tweehonderd jaar na de stichtingsdag van de Akademie. Die ochtend zullen een kleine duizend gasten in de Amsterdamse Beurs van Berlage een speciaal jubileumprogramma bijwonen. Zonder de precieze inhoud daarvan nu al prijs te geven, kunnen we zeggen dat de genodigden kunnen rekenen op een mix van reflectie en actie, van wetenschap en kunst, van traditie en actualiteit.

In de middag is de KNAW te gast bij de gemeente Amsterdam, al tweehonderd jaar de zetel van de Akademie. Burgemeester Cohen ontvangt de leden en hun partners in de Nieuwe Kerk. 's Avonds is er in de Beurs groot feest voor alle 1300 KNAW-medewerkers en hun partners. Voor één keer zullen alle instituten – van Middelburg tot Leeuwarden – op één plek gehuisvest zijn: elk instituut krijgt in de Beurs een zaal om zich te presenteren.

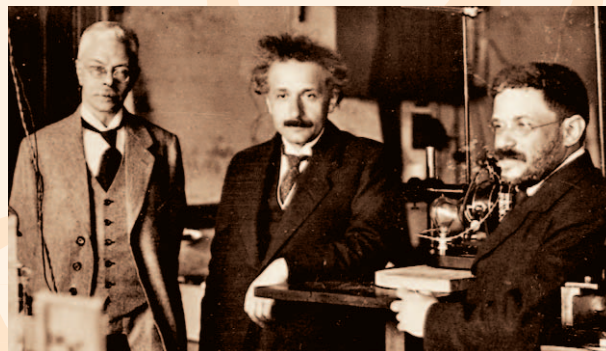
Dankzij de bijzondere medewerking van de gemeente zal de Dam op 8 mei 2008 versierd zijn met KNAW-banieren.

De stem van de wetenschap – de geschiedenis van de KNAW

Op 8 mei verschijnt *De stem van de wetenschap*, over de geschiedenis van de Akademie van 1808 tot 1914. Klaas van Berkel, hoogleraar geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Groningen, is aangesteld als geschiedschrijver van de KNAW.

LINIS: JOHAN RUDOLF THORBECKE, RECHTS: KONING WILLEM III

V.L.N.R. PIETER ZEEMAN, ALBERT EINSTEIN, PAUL EHRENFEST

Is er veel materiaal bewaard gebleven?

“Ik heb verستeld gestaan van wat er allemaal nog is, ook uit de negentiende eeuw. Maar de Akademie heeft niet altijd goed gezorgd voor het eigen archief, er is bijvoorbeeld geen degelijke inventarisatie. Ook in de archieven van de universiteiten ligt een schat aan biografisch materiaal over Akademieleden opgeslagen, bijvoorbeeld over de Nobelprijswinnaars Hendrik Lorentz en Pieter Zeeman. Er liggen hier nog veel interessante onderwerpen te wachten, waarvan ik hoop dat anderen ze in de toekomst gaan uitdiepen.”

Komen er nieuwe zaken aan het licht?

“Bijzonder is de wijze waarop koning Willem III en Thorbecke elkaar dwarsgezeten hebben. Thorbecke probeerde, als minister van Binnenlandse Zaken, het Instituut weg te bezuinigen, maar Willem III en zijn familie hebben het nog jaren lang overeind gehouden met subsidies. Jammer genoeg had Willem III daarna geen belangstelling meer voor de nieuwe Akademie. Koningin Wilhelmina was de eerste Oranjevorst die een vergadering bezoekt.”

Wordt het een dik boek?

“Het boek komt uit in twee delen. Deel 1 loopt tot 1914 en verschijnt bij de opening van het jubileumjaar. Deel 2, over de periode 1914-2008 verschijnt over twee jaar. Als je alles in één deel zou willen stoppen, kras je alleen een beetje aan de buitenkant van de geschiedenis. Maar als je systematisch de verslagen doorwerkt, leg je andere accenten. De nadruk komt dan veel meer te liggen op de wijze waarop de Akademie haar huidige positie bereikt heeft.”

En de titel?

“Het boek heet *De stem van de wetenschap*. Die woorden zijn al te vinden in het Koninklijk Besluit van 1855, toen de Akademie werd uitgebreid met een afdeling voor Letterkunde, en je ziet ze ook terug in de laatste Strategienota uit 2006. Ze omspannen dus 150 jaar wetenschapsgeschiedenis. Ze geven ook de pretentie van de Akademie aan: niet alleen naar buiten de stem te zijn van de wetenschap, maar ook de innerlijke stem, het geweten van diezelfde wetenschap vertolken.”

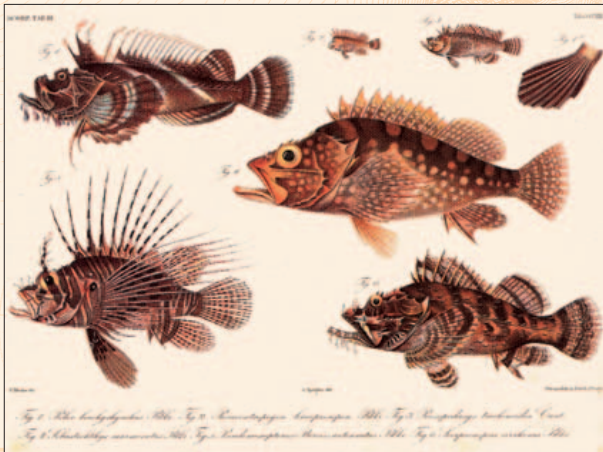
Instituten verzorgen Akademiocolloquia

De instituten van de KNAW zullen in 2008 een bijzondere reeks colloquia organiseren. Ze zijn uitgenodigd om met een meerdaags 'colloquium' hun onderzoek te presenteren. Normaal gesproken organiseert de KNAW jaarlijks colloquia voor universitaire onderzoekers. In 2008 biedt ze dit podium aan haar eigen instituten.

Het Koninklijk Instituut voor Taal, Land en Volkenkunde en het Huygens Instituut haken met hun thema's in op tweehonderd jaar wetenschapsgeschiedenis. Zo besteedt het KITLV aandacht aan de invloed van de Nederlandse koloniën op de wetenschap en technologie, en de mondialisering van kennis rond 1808. Welke invloed had de Nederlandse wetenschap op de ontwikkelingen in de koloniën? En hoe zat dat bij andere koloniale mogendheden zoals Frankrijk en Engeland?

E.A. HARDJOUIN / HUIS OF RIJSWIJK, BATAVIA [1835-45]

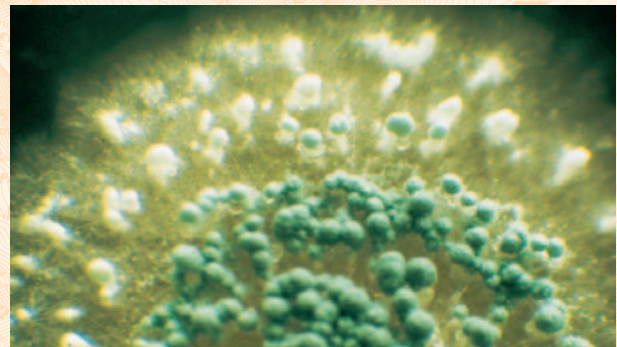
PIETER BLEEKER / FRAGMENT UIT ATLAS MET INDISCHE VISSEN [CA. 1870]

Natuurlijk staan niet alle colloquia in het teken van geschiedenis. Dat van de Fryske Akademy zal gaan over bedreigde talen, en het Nederlands Interdisciplinair Demografisch Instituut buigt zich over de vraag hoe Europa er in 2020 uitziet.

De meeste colloquia vinden plaats in het Trippenhuis, andere op locaties buiten Amsterdam. Een overzicht van de colloquia is te vinden op de jubileumwebsite

www.knawzoo.nl

Het Huygens Instituut bekijkt in het colloquium *Nut en nog eens nut?* de constanten in de Nederlandse wetenschappelijke traditie van de afgelopen tweehonderd jaar. Het Instituut voor Internationale Sociale Geschiedenis kiest voor het onderwerp 'Gevolgen van de afschaffing van de Britse slavernij in 1808'.

SCHIMMELS

De Jonge Akademie 'on wheels'

Het KNAW jubileum is niet alleen bestemd voor de wetenschappers van nu, maar ook voor de aanstormende generatie: studenten en scholieren. Een veelbelovend plan is *De Jonge Akademie on Wheels*.

In het najaar van 2008 gaan de leden van De Jonge Akademie (DJA) een dag op bezoek bij middelbare scholen, van vwo tot vmbo. Met een speciale bus. Er zijn al twee proefritten geweest, naar scholen in Den Haag en Amersfoort. De scholen waar DJA on Wheels langskomt, zullen een dag lang meemaken hoe wetenschap werkt. In overleg met het bureau De Praktijk, dat veel ervaring heeft met

middelbare scholen, is 'eten' als thema gekozen. Daar kun je als wetenschapper vanuit veel invalshoeken naar kijken: biologisch, medisch, maar ook psychologisch en sociaal. En voor leerlingen biedt het veel aanknopingspunten. Ze krijgen een afwisselend programma met experimenten, workshops, proeverijen en een moordmysterie dat ze moeten oplossen.

Economisch historicus Oscar Gelderblom, een van de initiatiefnemers van DJA on Wheels, meent dat scholieren een scheef beeld hebben van wetenschap. "Zij denken dat wetenschap de antwoorden paraat heeft. Maar als we alles zouden weten, zou het maar een saaie bedoening zijn. Het gaat juist om het niet-weten, het stellen van vragen, nieuwsgierigheid. Dát maakt iemand tot een wetenschapper. Dat laten we de scholieren ervaren. DJA on Wheels wil zo veel mogelijk inspelen op actuele vragen in de wetenschap. We willen scholieren confronteren met de vragen waar wij als wetenschappers echt mee worstelen."

Hoe werkt de wave?

De Akademie is niet de enige organisatie die in 2008 zijn jubileum viert: Feyenoord bestaat in hetzelfde jaar honderd jaar. Hoe breng je voetbal en wetenschap bij elkaar? In een onderzoek naar de wave.

Als ik jullie een stadion vol voetbalsupporters geef, kunnen jullie daar dan een interessant experiment mee bedenken? Die vraag legde KNAW-president Frits van Oostrom voor aan de Akademieleden. Gert-Jan van Heijst, hoogleraar transportfysica aan de Technische Universiteit Eindhoven, haakte er meteen op in. Deze 'proefopstelling' is voor hem een ideale gelegenheid om onderzoek te doen naar de op zichzelf staande golf, die binnen de fysica bekend staat als de soliton en bij voetbalsupporters als de wave.

Op 19 juli 2008 viert Feyenoord met alle fans zijn honderdjarig jubileum in De Kuip. In samenwerking met Feyenoord gaat Van Heijst uitzoeken of de wave in een stadion zich net als een soliton gedraagt: "Als twee solitons op elkaar botsen, gaan ze als het ware door elkaar heen en vervolgen dan hun weg. We willen nagaan of dat bij de wave ook zo gaat." De hoogleraar wil de wave twee keer uitvoeren, met telkens verschillende instructies.

Los van de uitkomsten is in elk geval de opzet uniek: er is nog nooit een experiment gedaan waarbij zoveel mensen tegelijk betrokken waren. Feyenoord is enthousiast over de samenwerking en ziet het experiment als een verrassende verrijking van zijn feestprogramma. Dat geldt niet minder voor de KNAW!

Seeing Science

Begin 2008 zal de feestelijke prijsuitreiking plaatsvinden van de internationale fotowedstrijd *Seeing Science*, die in 2007 werd uitgeschreven. De opdracht was wetenschap door middel van foto's zichtbaar te maken voor een groot publiek. Iedereen, amateur of professional, met interesse in wetenschappelijk onderzoek werd uitgedaagd te verbeelden wat voor hem of haar de magie van wetenschap is. Selectie van de beste foto's is in handen van een deskundige jury, waarin onder meer zitting hebben *Nature*-hoofdredacteur Philip Campbell en wetenschapsjournalist Hans van Maanen. Het is de bedoeling de winnende foto's tentoon te stellen in de openbare ruimte en in een webgallery.

KNAW 200 op internet

Voor het complete programma en het laatste nieuws over het jubileum kunt u terecht op www.knaw200.nl, een speciale website die geheel aan het jubileumjaar is gewijd. Hier vindt u het actuele overzicht van alle activiteiten. Bovendien kunt u op deze website een virtuele tour door het Trippenhuis maken.

Op de website is allereerst het programma te vinden, met verslagen en registraties van de festiviteiten. Verder ontsluit de site een deel van de bijzondere collecties van de KNAW-instituten. U vindt er beschrijvingen en afbeeldingen van de hersenen op sterk water van het Nederlands Instituut voor Neurowetenschappen, de schimmels van het Centraal-bureau voor Schimmelcultures en de handschriften van Van Lennep, die inmiddels bij het Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis liggen.

Persoonlijke visie

De website geeft ook ruimte aan de persoonlijke visie van wetenschappers. In een tweewekelijkse column zal een gastcolumnist zijn of haar persoonlijke ervaringen met de magie van wetenschap met lezers delen. Ook komt er een weblog, waarin onderzoekers u bijvoorbeeld op de hoogte stellen over hun onderzoek of over de dagelijkse gang van zaken op hun instituut. Alle reden dus voor een bezoek aan www.knaw200.nl!

Virtuele rondleiding Trippenhuis

Vanaf de oprichting in 1808 is de Akademie – met een korte onderbreking – gehuisvest geweest in het Trippenhuis. Maar het huis zelf is nog anderhalve eeuw ouder: het werd in de periode 1660-1662 gebouwd door de gebroeders Trip, wapenhandelaren. Op de website kunt u een virtuele rondleiding door het Trippenhuis maken en zien hoe de privé-vertrekken van de broers Trip er uitzagen toen zij er woonden. Behalve de Akademie had in de negentiende eeuw ook het Rijksmuseum zijn zetel in het Trippenhuis. Hoogtepunt van de virtuele tour wordt de reconstructie van de zaal met schilderijen van Rembrandt, zoals die er tot 1885 werden tentoongesteld.

Docudrama

Op 5 juni 1806 maakte Napoleon zijn broertje Lodewijk tot koning van Holland. Onze eerste koning zou vier jaar regeren, totdat Holland bij het Franse rijk werd ingelijfd. Cineaste Karina Meeuwse maakt een documentaire over de man aan wie de Akademie haar bestaan te danken heeft. De film, die ook een plaats krijgt in het KNAW jubileumprogramma, heeft de vorm van een zoektocht, ondernomen door acteur Beppe Costa, die de rol van Lodewijk Napoleon eerder speelde in het toneelstuk *Conijn van Olland* van Orkater. Tijdens die tocht bezoekt Costa de plekken uit Lodewijks Hollandse jaren: het Paleis op de Dam waar hij zijn intrek nam, zijn favoriete buitenpaleis Het Loo, en natuurlijk het Trippenhuis: de zetel van het door hem opgerichte Koninklijk Instituut – de voorloper van de Akademie.

Cineaste Karina Meeuwse ziet haar documentaire als een vorm van eerherstel voor Lodewijk Napoleon: “Er is natuurlijk veel kritiek op hem mogelijk, maar de positieve kanten overheersen. Hoewel er al de nodige blauwdrukken klaarlagen vanuit de Bataafse Republiek, heeft Lodewijk Napoleon in vier jaar veel voor elkaar gekregen. Hij had een goed gevoel voor eenheid en voor nationaal burgerschap. Ook voor de mythe van het koningschap: aan de ene kant creëerde hij een sprookje met veel uiterlijk vertoon, maar aan de andere kant zag hij ook het belang van contacten met het volk.”

STILL UIT DE DOCUMENTAIRE

En verder...

Naast de in deze jubileumbrochure al genoemde evenementen staan er in het kader van KNAW-200 nog andere activiteiten op stapel.

- * Zo zullen er in het Trippenhuis elke tweede donderdag van de maand lunchlezingen worden georganiseerd, gericht op een breed publiek.
- * Het Trippenhuis is in 2008 verder onder meer het podium voor de jaarlijkse Daendelslezing en voor de viering van 400 jaar Telescopie.
- * Naar verwachting zullen er op gezette tijden ook rondleidingen door het Trippenhuis worden aangeboden, zodat buitenstaanders kunnen kennismaken met het imposante 17e eeuwse pand aan de Kloveniersburgwal, waar de KNAW sinds 1812 zetelt.
- * In het najaar van 2008 staat een speciale themabijeenkomst over ‘Leermeesterschap’ op het programma en wordt het Trippenhuis door De Jonge Akademie omgetoverd tot een voor iedereen toegankelijk Huis van de Wetenschap, waar traditie en actualiteit elkaar treffen.

Een eerste overzicht van het KNAW-200 programma vindt u in de jubileumagenda op de achterzijde. De meest actuele gegevens vindt u steeds op de jubileumwebsite

www.knaw200.nl

Een greep uit de agenda

5 november 2007 Opening van het jubileumjaar tijdens de Avond van Wetenschap en Maatschappij

28 januari 2008 Rondetafelconferentie De academie van wetenschappen als adviseur van de regering

begin 2008 Feestelijke uitreiking van de internationale fotowedstrijd *Seeing Science*

10 maart Daendelslezing door Jean Dhombres over *Verlichting en vooruitgang*

1 april Symposium van De Jonge Akademie over Onzekerheid

8 mei KNAW tweehonderd jaar

In de ochtend een feestelijk jubileumprogramma voor leden en genodigden in de Beurs van Berlage in Amsterdam. 's Middags ontvangt burgemeester Cohen Akademieleden en hun partners in de Nieuwe Kerk. Tot besluit is er 's avonds een groot feest voor alle 1300 KNAW-medewerkers en hun partners.

19 mei Verenigde Vergadering van de KNAW, met onder meer een jaarrede door de president, een rede van Louise Vet, directeur NIOO-KNAW, en de uitreiking van de Akademiepenning

27-30 mei Colloquium Nederlands Instituut voor Ecologie (NIOO): *Assessing marine microbial diversity: problems and solutions (International Census of Marine Microbes)*

23 juni Conferentie *Telescopisch perspectief* in het kader van de viering van 400 jaar Telescopie

30 juni-2 juli Colloquium Internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis (IISG)

19 juli Massa-experiment in samenwerking met het eveneens jubilerende Feyenoord, waarbij de bekende 'wave' wetenschappelijk zal worden onderzocht

27-29 augustus Colloquium Koninklijk Instituut voor Taal-, Land- en Volkenkunde (KITLV): *Wetenschap en koloniën rond 1808. Mondialisering van de circulatie van kennis vóór Humboldt*

22-23 september Colloquium Huygens Instituut: *Nut en nog eens nut? Vragen over de Nederlandse wetenschappelijke traditie*

26-27 september Colloquium Nederlands Instituut voor Oorlogsdocumentatie, Utrecht

2 oktober Uitreiking Heinekenprijzen voor wetenschap en kunst

najaar 2008 DJA on Wheels bezoekt middelbare scholen

30-31 oktober Colloquium Virtual Knowledge Studio (VKS): *Ancient scholarly tradition and e-research in philology*

10 november Themabijeenkomst over leermeesters en leerlingen

12-15 november Colloquium Meertens Instituut

8-12 december Colloquium Nederlands Instituut voor Neurowetenschappen (NTN): *Perceptual learning, Motor learning and Auto learning*

december 2008 Afsluiting van het jubileumjaar

Een up-to-date programma vindt u op www.knaw200.nl

CONTACT – KONINKLIJKE NEDERLANDSE AKADEMIE VAN WETENSCHAPPEN – AFDELING VOORLICHTING
POSTBUS 19121 – 1000 GC AMSTERDAM – TEL [020] 5510 759 – KNAW200@BUREAU.KNAW.NL